

עלי ההגהה

דמאמר ד"ה

היושבת בגנים

ש"פ בשלח, י"ג שבט ה'תשי"א

יוצא-לאור לש"פ שמות ה'תשפ"ג

בפעם הראשונה

יוצא לאור על ידי מערכת
"מפתח"

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלוש לבריאה
שנת הקהל

MAFTEIACH

www.Mafteiach.app

נסדר והוכן לדפוס ע"י מנחם מענדל בן פריידא מלכה ושלום דובער בן רבקה

פתח דבר

בעמדנו כימי החכנה ליום הבהיר יו"ד שבט – הננו כזה מוציאים לאור צילום כתי"ק עליההגהה המלאים – **בפעם הראשונה** – דמאמר ד"ה היושבת בגנים, שנאמר בהתועדות דש"פ בשלה, י"ג שבט ה'תשי"א, והוא בהמשך ובסיום להמאמר ד"ה באתי לגני – יו"ד שבט ה'תשי"א. כ"ק אדמו"ר שליט"א הגיה המאמר הזה – שנרשם ע"פ ע"י אחד השומעים – וי"ל לקראת ח' אייר ה'תשי"א (ונדפס אח"כ בסה"מ – מלוקט ח"א, וסה"מ באתי לגני).

*

קונטרס זה יוצא לאור ע"י מערכת "מפתח". אפליקציית "מפתח" הינו מיזם שמטרתו לרכז במקום אחד את האודיו, הוידאו, התנחות הבלתי-מוגהות והמוגהות – לכל שיחה והתועדות של הרבי. הקונטרס הוא השישים ושלוש בסדרת "הגהות", ובעז"ה יופיעו קונטרסים נוספים בקרוב.

החוברות הקודמות של "עלי-ההגהה" זמינים באפליקציית "מפתח":

[.Mafteiach.app/about](https://Mafteiach.app/about)

וכאן המקום לבקש בבקשה כפולה ומכופלת, שכל מי שיש תח"י הגהות כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיחות ומאמרים – שיואיל להמציאם למערכת, ע"מ לזכות בהם את הרבים.

* * *

והעיקר – יהי רצון שנזכה זיך זעהן מיטן רבי'ן, ולשמוע "תורה חדשה" תיכף ומיד ממש!

מערכת „מפתח”

ועש"ק פ' שמות ה'תשפ"ג – שנת הקהל

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א

ברוקלין, נ"י.

מאמר ד"ה היושבת בגנים - הגהה ראשונה

ב"ה

מאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א שבה פ' בשלח יג' שבט ה' תשי"א
(הנחה מאת השופעים)

היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך, ומביא בזה כ"ק מו"ח אדמו"ר ב' פירושים דלכאורה הם הפכים פ"א א' דגנים על עוה"ו ויושבת בגנים קאי על כנס"י הנפוצה בגולה

רועה בגנים של אחרים, ס"ם כשיושבת בבתי כנסיות ובתי מדרשות, הנה חברים שהם

מלאכי השרה, שנקראים חברים מפני שאין בהם לא קנאה לא שנאה ולא תחרות, מקשיבים

לקולך, ופ"א הב' הוא דגנים קאי על ג"ע, ואף שיש בזה כמה מדרי' לאין קץ אך בכללות

(נחלק א' צ"כ) וחדרי אצ"ע ז"ל היינו

הוא ג"ע התחתון וג"ע העליון, אשר ג"ע העליון כולל בחוכו גם כל חסידיו הנעלים

הנשמות שבג"ע נק' חברים כמו שמבאר ע"פ דלפעמים נשמה מנשמה נאצלת

הדיוק בזה היינו שיש בזה חסידים שיש בהם שייכות אלא נשמה מנשמה נאצלת, דפ"א

אצי' נח"ל שהוא גילוי ההעלם היינו שהוא דבר אחר, והוא אותה המדרג, ונחלת

מהעלם, וכמו כחות הנעלמים שאח"כ נחלתו מהעלם, ולכן אי אפשר לומר שהכונה

בהבדלה הוא בשביל האצילות, דמאתר שהוא גילוי ההעלם זהו ירידה, כי זהו גילוי

העלם, וכמו כ"ה הוא בשייכות הנשמות שהו"ע אצי' וגילוי ההעלם, ולהבין שייכות ב'

הפירושים, הנה מקודם לזה מבאר בהמאמר אשר כשנשמה יורדת למטה ומתלבשת בגוף,

הנה אף שהגוף הוא מעלים ומסחיר, וס"ם ה"ע עבודת אינו מעלים ומסחיר, ואדרבא

הוא אצ"ע, והנה דיוק הלשון ואדרבא, הוא כמו שמבאר רבינו

הזקן בשם הבעש"ט בענין הכעס, כגון שעומד לנגדו כ"ה הגירסא האמיתית, וז"ל

אדם שפניו הצנוור כתבו עו"ג, הנה לא זו בלבד שאינו מחפעל ממנו ומתפלל כמו שלא

הי' עוד יוחר שפועל בו היזק וחוס' כח כשתבונן ענין גלות

השכינה שנחלשה בבחי' גלות בחור דבור וז"ל זה המבלבל, אשר ע"פ מקור

הנבדק והקדושה ע"י בלבול זה מתעורר האדם יוחר, וכן מבאר ג"כ כ"ק אדמו"ר

העצ"מ דהערה.

**ב"ה. מאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א שבת פ' בשלח יג' שבט ה'תשי"א
(הנחה מאחד השומעים)**

היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך ~~השמיני~~, ומביא בזה כ"ק מו"ח אדמו"ר (במאמרו המשך למאמר **זהסתלקות**) ב' פירושים דלכאורה הם פשוט הפכים. פי' א' דגנים היינו קא-על עוה"ז ויושבת בגנים קאי על כנס"י הנפוצה בגולה רועה בגנים של אחרים, מ"מ כשיושבת בבתי כנסיות ובתי מדרשות, הנה חברים שהם מלאכי השרת, שנקראים חברים מפני שאין בהם לא קנאה לא שנאה ולא תחרות, מקשיבים לקולך, ופי' הב' הוא דגנים קאי על ג"ע. ואף שיש בזה כמה מדרי' לאין קץ אך בכללות נחלקים לב' מדרי' הוא ג"ע התחתון וג"ע העליון, וחברים מקשיבים היינו אשר-ג"ע העליון כולל בתוכו גם כל המדרי' הנעלות שבג"ע העליון והנשמות שבג"ע שנק' חברים כמו שמבאר במאמר המוסגר בחצאי-עגל דלפעמים נשמה^א מנשמה נאצלת, כו'. אשר ויש לומר הדיוק בזה י"ל, דמשמיענו אשר הוא דשייכות הנשמות זל"ז אין זה אייז סתם שייכות אלא נשמה מנשמה נאצלת, דפי' ענין ת"א אצי' נת"ל (בד"ה באתי לגני) שהוא גילוי ההעלם, היינו שהוא דבר אחד, הוא הוא והוא אותו המדרי' הדבר עצמו אלא שיריד שונתגלה מהעלמו, וכמו כחות הנעלמים שאח"כ ירדו ונתגלו מהעלמם, ודלכן נת"ל דאי אפשר לומר שהכוונה בהבריאה הוא בשביל האצילות, דמאחר שהוא גילוי ההעלם זהו ירידה, כ"ה גילוי ההעלם. אלא התכלית הוא עוה"ז התחתון. וכמו"כ הוא בשייכות הנשמות הנ"ל שהו"ע אצי' וגילוי ההעלם¹.

ב) ולהבין שייכות ב' הפירושים, הנה מקודם לזה מבאר בהמאמר אשר כשהנשמה יורדת למטה ומתלבשת בגוף, הנה אף שהגוף הוא מעלים ומסתיר, זמ"מ הנה ע"י עבודתו מסיר ההעלם והסתור אינו מעלים ומסתיר, ואדרבא ע"י ירידה והתלבשות זו ע"י הגוף יש לו עוד תוספות כח. הוא מתחזק ע"י ביתרון כח. והנה דיוק הלשון ואדרבא, הוא כמו שמבאר רבינו הזקן (אגה"ק סכ"ה) דברי בשם הבעש"ט בענין הכעס, כגון שעומד לנגדו ערל² ומדבר ומבלבלו איה, הנה לא זו בלבד שאינו מתפעל ממנו ומתפלל כמו שלא הי' מבלבל הערל, עומד האיה, אלא עוד יותר שפועל בו חיזוק ותוס' כח כשמתבונן ענין גלות השכינה שנתלבשה בבחי' גלות בתוך דבור איה זה המבלבל. אשר העו"ג או"ה מקבל חיות מניצוץ הקדושה נמצא שע"י בלבול זה מתעורר האדם יותר. וכן מבאר ג"כ כ"ק אדמו"ר

כ"ה הגירסא האמיתית, **בתיא ספכ"ח**, אלא אף שמפני הצנזור כתבו עו"ג. וא"כ בודאי גם באגה"ק צ"ל כך)

[תחלה הופיע ענין זה בפנים המאמר, וכתב:] להעמיד בהערה.

(1) תחלה נכתבו התיבות "וגילוי ההעלם" יחדיו, וסימן להבדילן.

אדמו"ר האמצעי (הענין בקצרה הוא בחורה אור' ובארכה הוא בחורח חיים) בענין
ויהי בשלח פרעה את העם, ויסאו' החלש' לעמם ומחו' תל' תל' תל' להכונה
בזה הוא ~~החלש' ופרעה הקריב את ישראל לאביהם~~
~~שבטים היינו שלא רק שלא העלים והסחיר קל' פרעה, אלא עוד יותר ופרעה~~
~~הקריב וזלזל את העלם והסחיר קליפת פרעה, כמס' כ ופרעה הקריב ואיתא~~
~~במדרש הקריב את ישראל לאביהם שבטים, אלא גם פרעה את העם, כמס' כ~~
אדמו"ר האמצעי (הענין בקצרה הוא בחורה אור' ובארכה הוא בחורח חיים) בענין

אדמו"ר האמצעי (הענין בקצרה הוא בחורה אור' ובארכה הוא בחורח חיים) בענין
ויהי בשלח פרעה את העם, ויסאו' החלש' לעמם ומחו' תל' תל' תל' להכונה
בזה הוא ~~החלש' ופרעה הקריב את ישראל לאביהם~~
~~שבטים היינו שלא רק שלא העלים והסחיר קל' פרעה, אלא עוד יותר ופרעה~~
~~הקריב וזלזל את העלם והסחיר קליפת פרעה, כמס' כ ופרעה הקריב ואיתא~~
~~במדרש הקריב את ישראל לאביהם שבטים, אלא גם פרעה את העם, כמס' כ~~
אדמו"ר האמצעי (הענין בקצרה הוא בחורה אור' ובארכה הוא בחורח חיים) בענין

אדמו"ר האמצעי (בתורה אור הענין היא בקצרה² ובאריכות³ היא ו אבל בתורת חיים) **בפרשה זו נת' באריכות** בענין ויהי בשלח פרעה את העם, ~~דלפאני הי צ"ל העם ומהו תני את העם, אלא~~ זהכוונה בזה הוא כמוש"כ ופרעה הקריב ואיתא במדרש דפרעה הקריב את ישראל לאביהם שבשמים היינו שלא רק שלא העלים והסתיר קלי פרעה, אלא עוד יותר דפרעה הקריב, דלבד זאת **זלא זו בלבד** שלא העלים והסתיר קליפת פרעה, **אדרבה עוד סייע**, וכמוש"כ ופרעה הקריב ואיתא במדרש הקריב את **לבן של** ישראל לאביהם שבשמים, **ועוד זאת אלא שגם** פרעה את העם. כן זכרים אחדים) וזהו פרעה את העם. פרעה איז מיט געגיינגען מיט דעם עס, היינו שגם **ניצוצים שנפלו שמה עלו ניצוצי פרעה** הלך אתם. וזהו ג"כ דיוק הלשון ואדרבא³, היינו לא רק שהגוף אינו מעלים ומסתיר **על הנשמה** והיא **נשאר** נמצא במצבה כמו שאין העלם והסתיר, אלא אדרבא שע"י ההעלם **מתחלה, האדם** הוא מתחזק ביתרון כח. היינו מפני ש זהו עיקר הכוונה **בבריאת העולמות אתכפיא ואתהפכא** הוא להפוך דהשטות דלעו"ז און דעם קאך פון נה"ב און עניני עולם - לקדושה. ואף שמבואר בכ"מ דענין דעשיית המצוות הוא כדי להוסיף אורות באצי, הנה ע"כ **כבר** נתבאר לעיל בשם כ"ק אדמו"ר מהר"ש שרק גילוי האורות הוא

(2) תחלה הי' כתוב "הענין בקצרה היא בתורה אור", ושינה הסדר ותיקן כפנים.
 (3) תחלה נכתבו התיבות "הלשון ואדרבא" יחדיו, וסימן להבדילן.

באצ"ל להקצמי קדח הוא בעוה"ה וכמ"ש כ"ק אדמו"ר הצ"צ וכ"ק אדמו"ר מ

מהר"ש שהאורות כמו שהם באצ"ל הם כמונה בקוממא. ולא זו בלבד שקינר
עצמו שפ"י, וכאמ"ל אצל אצ"ל (עוה"ה) נע"ה קדח. דב' אצל צ"צ
הגילוי הוא בעוה"ה, וקדח יתור אדמו"ר חזקן וכ"ה חזק"מ דע מה

למעלה, אכל הענינים שלמעלה, סמך ובך הדבר חלוי, וזהו ע"ה יושבת בגנים.
היושבות בק"ע המעלה ודע"ה הענין
הנשמות של הנשמות שלמעלה, באים להקשיב קולם דנש"י למטה, דהכחנה

בזה הוא, דגם הנשמות כמו שהם למעלה וגם אותן הנשמות שכבר היו בגוף

שיש בהם גם המעלה שמצד עבודת הגוף גם כן. המעלה של ימים יוצרו
ולא אחר דהקצמי אצל דהקצמי

הנשמות כל עבודתם, הנה גם הם באים להקשיב לקולם של הנשמות

המלובשים בגופים, נעש"ה נקראים ישראל צאנז הוי", הצבא יש בו ג'

פירוסים; א' לשון חיל, הינו קבלה עול"ב, דמן המעלה הינו שכל צדדן הקדוץ

המעלה היתה משלימים כל עבודתם, ג' לשון ציון דפירוש יופי, לא

רצון, נעש"ה נקראים צאנז הוי", וכמו שמסים בהמאמר דכאשר לומדים

חור, ואינו מזכיר הנאים באופן לימוד החורה, ומקשים את המצות, ואינו

מזכיר הנאים באופן קיום המצות, נחמך מ... אצל דהקצמי, לקדש, P. 36

אצל דהקצמי אצל דהקצמי, אחר מצירופי קדש הוא קדש דענינו התקשרות, אצל

הינו דגם הנשמות כמו שהם למעלה, וגם אצל הנשמות שכבר היו בגוף שיש

בהם גם מעלה העבודה שמצד הגוף כי השלימו בעלמא דין כל עבודתם, בכל

הב' פירוסים של צבא, בין בפ"ה הא' דצבא שהוא חיל דענינו קבלה עול"ב

בין בפ"ה הב' דצבא זמן הינו שלא חיל' בהם זמן לבטלה, ובין בפ"ה הב'

דצבא יופי, הנה גם הם באים להקשיב קולם של הנשמות המלובשים בגופים

י"ג שבט ה'תשי"א
אצל דהקצמי
אצל דהקצמי

אצל דהקצמי
אצל דהקצמי

אצל דהקצמי
אצל דהקצמי

אצל דהקצמי
אצל דהקצמי

באצ"א אבל דהעצמי פ' שבוה הוא בעוה"ז. וכמ"ש כ"ק אדמו"ר הצ"צ וכ"ק אדמו"ר מהר"ש שהאורות כמו שהם באצ"א הם כמונחים בקופסא. ולא זו בלבד שעיקר הגילוי, עיקר שכינה, הוא בעוה"ז, אלא וכמשנת"ל מכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בארוכה פי' ענין עיקר שכינה, הנה עוד יותר מזה מבאר פנ"ש אדמו"ר הזקן וכ"ה מהרב המגיד מהר"ם, בפ"י מרז"ל דע מה למעלה ממך, דע אשר מה למעלה, שכל הענינים שלמעלה, ממך ובך הדבר תלוי.

ג) וזהו"ע דהיושבת בגנים, דהא קא-על הנשמות פנ"ש-למעלה, היושבות בג"ע התחתון ובג"ע העליון, באים להקשיב קולם דנש"י למטה. דהכוונה בזה הוא, דגם הנשמות⁴ כמו שהם למעלה קודם ירידתן בגוף, וגם אותן הנשמות שכבר היו בגוף נש"ש שיש בהם גם המעלה שמצד עבודת הגוף, כגם בזמן המוגבל פנ"ש כי בזמן היותם בגוף הנה ימים יוצרו⁵ ולו אחד בהם, שהמשיכו האחד בהם פנ"ש, והשלימו כל עבודתם, דעש"ז נקראים ישראל צבאות הוי' (כמבואר במאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר הנ"ל), דצבא יש בו ג' פירושים: א' לשון חיל, היינו קבלת עול. ב' זמן קבוע מוגבל היינו שגם שבזמן הקבוע המוגבל להם הלאה משלימים כל עבודתם, ג' לשון צביון דפירוש יופי, ללא צנף רק רצון כ"א יופי, הבא מפני' הכתר וגורם תענוג⁶, שעש"ז נקראים צבאות הוי', ובכל זה הנה גם הם באים להקשיב לקולם של הנשמות המלוכשים בגופים⁴. וכמו שמסיים בהמאמר דכאשר לומדים תורה, ואינו מזכיר תנאים באופן לימוד התורה, ומקיימים את המצות, ואינו מזכיר תנאים באופן קיום המצות, נתהפך מקשר ושקר, שקר העולם, פנ"ש לקרש, עצי שטים עומדים ומחברים אור א"ס ב"ה עם העולם, אתהפכת שגח מן הקצה אל הקצה, דהנה דאחד מצירופי קרש הוא קשר. קשר דקדושה דענינו התקשרות, משא"כ בלעו"ז הרי לא תאמרין קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר⁷, כי ענינם פירוד והתחלקות. אבל התקשרות דקדושה, הרי דכולם נקראו חברים, חברים מקשיבים. היינו דגם שהנשמות כמו שהם למעלה, וגם אותם הנשמות שכבר היו בגוף שיש בהם גם מעלת העבודה שמצד הגוף כי השלימו בעלמא דין כל עבודתם, בכל הג' פירושים של צבא, הנ"ל, בין בפ"ה דצבא שהוא חיל דענינו קבלת עול, בין בפ"ה דצבא זמן היינו שלא הי' בהם זמן לבטלה, ובין בפ"ה הג' דצבא יופי, הנה כולם גם הם באים להקשיב ולקבל קולם של הנשמות המלוכשים בגופים

(4) תחלה נכתבו התיבות "הנה גם הם . . המלוכשים בגופים" לאחר התיבות "השלימו כל עבודתם", והעבירן ותיקן כפנים.

אשר ואף שעדיין בפירוש לא השלימו עבודתם, לא בפ"ה הא' דצבא חיל שענינו קב"ע לא בפ"ה הב' דצבא; זמן יומין שלימין (זח"א רכד, א) ולא חסרין⁵, היינו שהי' בהם זמן לבטלה, ולא בפ"ה הג' דצבא יופי כי אף פי שהם נפוצים בגולה ורועים בגנים של אחרים, בכ"ז רייסט מען זיך אפ פון ועלט און מען נעמט מיט דעם גוף ונה"ב ובאים אד-מיימ-הרי-לא-ידח-ממנו-נדח, הנה כשבאים לבתי כנסיות ובתי מדרשות וקוראין את השמע ועוסקין בתורה, שזהו ענין מסירת נפש ממש⁶, און דאס פארמאגט מען נאר אין עוה"ז, ולכן אז הנה חברים, הנה אז הנה גם הנשמות שבג"ע⁷ מקשיבים לקולם, וגם הקב"ה אומר אני ופמליא שלי באים לשמוע בקולך. וזהו ימים יוצרו ולוא, ולא כתיב ולא קרי⁸, שעבודתם עבודת הנשמה בגוף, אין גוף און מיטן גוף, ממשיכים מלמעלה מן השתלשלות בלמטה מן השתלשלות, אחד בהם, שיהי' הוי' אחד ושמו אחד. אחד היינו שממשיכים בעבודתם עבודת הנשמה בגוף, במקום וזמן הוי'⁵ אחד. ושמו אחד.

א) לשון בהתפלה אנא אדון העולמים (מענה לשון ע' 10): נשמה מנשמה נאצלת וכענף באילן דבוקה וכגדיל בשלשלת חבוקה. - וי"ל ג' הלשונות, לנגד כי היחוד בהשתטחות צ"ל נר"ן בנר"ן (מ"ח מסכת היחודים. עייג"כ מאמרי ההשתטחות לר"ה מפאריטש), וזהו נשמה, פו וכענף באילן (צומח, מדות, רוח), וכגדיל בשלשלת (דומם, מל', נפש).
- גם מרומזים בזה ג' אופני קשור שבין הנר"ן: נאצלת (בהפרשה)⁹

ב) להעתיק מבפנים.

ג) ראה לקו"ת שה"ש סד"ה צאינה וראינה.

ד) ראה לקו"ת שם. וס"פ שלח. ד"ה טוב לי וד"ה בידך אפקיד (בס' המאמרים - אידיש).

ה) ראה תו"ח תולדות ויצא ד"ה ורחל הייתה פי"א. לקו"ת ואתחנן ביאור וידעת ספ"ג. ד"ה והחכמה תעוז תרס"ג.

ו) ישע"י ח, יב. ועיין סנה' כו, א.

ז) זח"א רכד, א

ז) זח"א רכד, א. ועייג"כ תו"א חיי פ' חיי שרה ד"ה יפה שעה אחת.

ח) ראה תו"א ר"פ לך לך.

ח) ראה תניא ספמ"א.

(5) תיבת "הוי" לא מחק, אלא סימן בעיגול להוציא.

(6) ענין האחרון – שמחק – רשם אח"כ מחדש ובארוכה, כדלקמן בפנים.

ט) שייכות ב' הפי' בחברים: מלאכים, נשמות שבג"ע - מובנת ע"פ הידוע שבכדי שיעלו אותיות התורה והתפלה מעוה"ז למעלה צ"ל הזדככותם ע"י המלאכים דגפיף להון ומנשק להון (ראה זח"א כג, ב. זח"ב רא, ב. תו"א ד"ה נ"ח כו' מזוזה מימין. רד"ה צאינה וראינה ה'תש"ח - קונטרס נח). ובשכר זה גם המלאכים מקשיבים (נתבאר בתורת שלום ע' צז).

י) ראה תו"א ר"פ לך לך.

מאמר ד"ה היושבת בגנים – הגהה שני'

היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך, ומביא בזה כ"ק מו"ח
אדמו"ר (באמרו המסך למסור והסתלקות) ב"פ ירושלים
לדלקורה על חם הפכנים פ"י דגנים היינו עוה"י וישיבת בגנים
קאי על כנסת ישראל הנפוצה בגולה הרועה בגנים של אחרים, מ"ם
כשושבת בבתי כנסיות ובתי מדרשות, הנה חברים שהם מלאכי
השרות, שנקראים חברים מפני שאין בהם לא קנאה לא שנאה ולא
תחרות, מקשיבים לקולך, ופ"י ה"ב חן דגנים קאי על גע"י ורף
שיש בה כמה מדיניות לאין קץ אך בכללות נחלקים לב' מדרי
ג"ע התחתון ור"ע העליון, וחברים מקשיבים היינו הנשמות שג"ע
שג"י חברים כמו שמבאר באמרו המוסגר לדפוסים נשמה^(א) מנשמה
נצלת כו' ויש לומר הדיוק בזה דמשיבנו אשר שיכוכת הנשמות
ג"ע ז"ל זה סתם שיכוכת אלא נשמה נשמה נצלת, דפ"י ענין
אצ"י תנ"ל (בד"ה באי בגני) שהוא גילוי ההעלם, היינו שהוא
דבר אחד, הוא אותו הדבר עצמו אלא שירד ונתגלה מהעלם.
וכמו נכחת הנעלמים שאח"כ ירדו ונתגלו מהעלם, דלכ"ן א"י
אפשר לומר שהכוונה בהביראה הוא בשביל האצילות, ומאחר שהוא
גילוי ההעלם זהו ירידה, אלא התכלית הוא עוה"י התחתון.
וכמו כ"ה הוא בשיכוכת הנשמות הנ"ל שהוא ענין אצ"י וגילוי
העלם.

ס"א

.. דלכן אי אפשר לומר שהכוונה בהבריאה הוא בשביל **עולם** האצילות ..

ס"ב

.. הוא כמו שמבאר **כ"ק** רבינו הזקן (אגה"ק סכ"ה) דברי **כ"ק** הבעש"ט בענין הכעס ..

.. הנה לא זו בלבד שאינו מתפעל ממנו, ומתפלל כמו שלא הי' מבלבל הערל ..

.. דהכוונה בזה הוא דלא זו בלבד שלא העלים והסתיר קליפת פרעה, זאדרבה עוד סייע, וכמ"ש ופרעה הקריב ..

.. מבאר אדמו"ר **כ"ק** רבינו הזקן וכ"ה מזהב **מכ"ק** הרב המגיד ..

מה למעלה, כל הענינים שלמעלה, מסך ובך הדבר תלוי.

ג) וזהו ענין דהישובת בונים, הנשמות היושבות בג"ע התחתון ובג"ע העליון באים להקשיב קולם דנש"י למטה. דהכוונה בזה הוא, דגם הנשמות כמו שהם למעלה קודם ירידתן בגוף, וגם אותן הנשמות שכבר היו בגוף, שיש בהם קמעה שסדר עבודת הגוף, כי בזמן היותם בגוף הנה ימים יוצרו ו' ולו אחד בהם, שהמשיכו האחד בהם והשלימו כל עבודתם, דעש"ז נקראים ישראל צבאות הוי' (כמבואר במספר כ"ק מו"ת אדמו"ר הנ"ל), דצבא יש בו ג' פירושים: א' לשון חיל, היינו קבלת עול. ב' זמן קבוע היינו שבזמן הקבוע להם משלימים כל עבודתם. ג' לשון צביון דפירושו יופי, לא רצון כ"א יופי, הבא מפנימיות הכתר וגורם תענוגות, שעש"ז נקראים צבאות הוי'. ובכ"ז הנה גם הם באים להקשיב לקולם של הנשמות המלוכשים בגופים, וכמו שפסיים בהמאמר דכאשר לומדים תורה, ואינו מזכיר תנאים באופן לימוד התורה, ומקיימים את המצוות, ואינו מזכיר תנאים באופן קיום המצוות, נתהפך מקשר ושקר, שקר העולם, לקשר, עצי שטים עומדים ומחברים אור א"ס ב"ה עם העולם, אתהפך מן הקצה אל הקצה, דהנה אחד מצרופי קשר הוא קשר דקדושה דענינו התקשרות. משא"כ בלעז"ז הרי לא תאמרו קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר, כי ענינם פירוד והתחלקות. אבל התקשרות דקדושה, הרי כולם נקראו חברים, חברים מקשיבים. שהנשמות כמו שהם למעלה, וגם הנשמות שכבר היו בגוף שיש בהם מעלת העבודה שמהם הגוף כי השלימו בעלמא דין כל עבודתם, בכל הג' פירושים של צבא הנ"ל, כולם באים להקשיב ולקבל קולם של הנשמות המלוכשים בגופים ואף שעדיין לא השלימו עבודתם, לא בפ"ה הא' דצבא חיל שענינו קבלת עול, לא בפ"ה הב' דצבא זמן יומין שלימין ולא חסרין, ולא בפ"ה הג' דצבא יופי, כי אף שהם נפוצים בגולה ורועים בגנים של אחרים, בכ"ז רייסט מען זיך אפ פון וועלט און מען נעמט מיט דעם גוף ונה"ב ובאים בבתי כנסיות ובתי מדרשות וקוראין את השמע ועוסקין צד בתורה, שזהו ענין מטירת נפש ממש, און דאס פארמאנט מען נאר אין עוה"ז, ולכן הנה חברים, גם הנשמות שבג"ע מקשיבים לקולם, וגם הקב"ה אומר אני ופמליא שלג באים לשמוע בקולך. וזהו ימים יוצרו ולוא כתב ולא קרי, שבעבודתם עבודת הנשמה בגוף, אין גוף און מיטן גוף, משפיעים מלמעלה מן ההשתלשלות בלמטה מן ההשתלשלות, אחד בהם, שיהי' הוי' אחד ושמו אחד.

ואם לאו
עדיין
אין ענין
לדעת

20
13
15

אין ענין
לדעת

ס"ג

.. ג' לשון צביון דפירושו יופי, לא רק רצון כ"א יופי ..

.. ובכ"ז הנה גם הם באים להקשיב לקולם של הנשמות המלובשים בגופים, ואפילו **אם עבודתם אינה עדיין בשלימות** לא בפי' הא' דצבא חיל שענינו קבלת עול, לא בפי' הב' דצבא זמן יומין שלימין ולא חסרין^א, ולא בפי' הג' דצבא יופי, וכמו שמסיים בהמאמר דכאשר לומדים תורה .. *[נתחלה הי' כתוב "לא בפי' הא' .. דצבא יופי" בהמשך הסעיף, והעביר לכאן]*

.. משא"כ בלעו"ז הרי לא תאמרון קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר^א ..

.. ובאים בבתי כנסיות ובתי מדרשות וקוראין את השמע ועוסקין בַּת בתורה ..

.. וזהו ימים יוצרו ולוא ~~בתיב דלא~~, **ולא כתיב ולו** קרי, שבעבודתם עבודת הנשמה בגוף ..

ספרי' — אוצר החסידים — מלונבאויטש

מאמר י"ג שבט ה'תשי"א

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א
ש נ י א ר ס א ה ן
מלונבאויטש

הוצאה תשועית

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושלש לבריאה
ה' תהא שנת נפלאות גדולות
צדי"ק שנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א

בזה הננו מוציאים לאור מאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א – ד"ה
היושבת בגנים, שנאמר בעת ההתועדות, בש"ק פ' בשלח, י"ג
שבט, ה'תשי"א.

המאמר הוא בהמשך ובסיום להמאמר ד"ה באחי לגני יו"ד
שבט, ה'תשי"א.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הגיה המאמר הזה – שנרשם ע"י אחד
השומעים – והוסיף בו ציונים והערות הבאים בשולי הגליון.

ועד להפצת חסידות

ח אייר, ה'תשי"א, ברוקלין, נ.י.

היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך, ומביא בזה כ"ק מו"ח אדמו"ר (במאמרו המשך למאמר דהסתלקות) ב' פירושים דלכאורה הם הפכים. פי' א' דגנים היינו עוה"ז ויושבת בגנים קאי על כנסת ישראל הנפוצה בגולה רועה בגנים של אחרים, מ"מ כשיושבת בבתי כנסיות ובתי מדרשות, הנה חברים שהם מלאכי השרת, שנקראים חברים מפני שאין בהם לא קנאה לא שנאה ולא תחרות, מקשיבים לקולך, ופי' הב' הוא דגנים קאי על ג"ע. ואף שיש בזה כמה מדריגות לאין קץ אך בכללות נחלקים לב' מדרי' ג"ע התחתון וג"ע העליון, וחברים מקשיבים היינו הנשמות שבג"ע שנק' חברים כמו שמבאר במאמר המוסגר דלפעמים נשמה א) מנשמה נאצלת כו'. ויש לומר הדיק בזה, דמשיענו אשר שייכות הנשמות זל"ז אין זה סתם שייכות אלא נשמה מנשמה נאצלת, ופי' ענין אצי' נת"ל (בד"ה באתי לגני) שהוא גילוי ההעלם, היינו שהוא דבר אחד, הוא הוא אותו הדבר עצמו אלא שירד ונתגלה מהעלמו. וכמו כחות הנעלמים שאח"כ ירדו ונתגלו מהעלמם, דלכן אי אפשר לומר שהכוונה בהבריאה הוא בשביל עולם האצילות, דמאחר שהוא גילוי ההעלם זהו ירידה, אלא התכלית הוא עוה"ז התחתון. וכמו"כ הוא בשייכות הנשמות הנ"ל שהוא ענין אצי' וגילוי ההעלם.

ב) ולהבין שייכות ב' הפירושים, הנה מקודם לזה מבאר בהמאמר אשר כשהנשמה יורדת למטה ומתלבשת בגוף, הנה אף שהגוף הוא מעלים ומסתיר, מ"מ ע"י עבודה מסיר ההעלם והסתר, ואדרבה ע"י ירידה והתלבשות זו הוא מתחזק ביתרון כח. והנה דיוק הלשון ואדרבה, הוא כמו שמבאר כ"ק רבינו הזקן (אגה"ק סכ"ה) דברי כ"ק הבעש"ט בענין הכעס, כגון שעומד לנגדו ערל ב) ומדבר ומבלבלו, הנה לא זו בלבד שאינו מתפעל ממנו, ומתפלל כמו שלא הי' מבלבל הערל, אלא עוד יותר שפועל בו חיוזק ותוספות כח כשמתבונן ענין גלות השכינה שנתלבשה בבחי' גלות בתוך דבור זה המבלבל. נמצא שע"י בלבול זה מתעורר האדם יותר. וכן

א) בהתפלה אנא אדון העולמים (מענה לשון ע' 10) : נשמה מנשמה נאצלת וכענף באילן דבוקה וכגדיל בשלשלת תבוקה — וי"ל ג' הלשונות, כי היחוד בהשתטחות צ"ל גרין בגרין (מ"ח מסכת היחודים. עיי"כ מאמרי ההשתטחות לר"ה מפאריסט), וזהו נשמה, וכענף באילן (צומח, מדות, רוח), וכגדיל בשלשלת (דומם, מל', נפש).

— ג' הלשונות נאצלת דבוקה תבוקה, אולי יל"ם : דשייכות הנר"ג זל"ז אפסרת — מלמעלמ"ס : בדרך אצילות — גילוי ההעלם בלבד. דבקות — מהות אחד בסגמיות, וכענף באילן. חיבוק — התקשרות בדרך מקיף (עין חילוק דבדיקות והתקשרות בד"ה והי' עקב תעריג), — ויש לקשר זה ג"כ עם חילוקי דתפלה, תורה אהדבקות רותא ברותא, מצות — וימינו תתבקני.

ב) כ"ה הגרסא האמיתית בתניא ספכ"ה, אלא שמפני הצענוזר כתבו עו"ג. וא"כ מוראי גם באגה"ק צ"ל כך.

היושבת בגנים, תשי"א

מבאר ג"כ כ"ק אדמו"ר האמצעי (כתורה אור הענין הוא בקצרה אבל בתורת חיים פרשה זו נת' באריכות) בענין ויהי בשלח פרעה את העם, דהכוונה בזה הוא דלא זו בלבד שלא העלים והסתיר קליפת פרעה, אדרבה עוד סייע, וכמ"ש ופרעה הקריב ואיתא במדרש הקריב את לבן של ישראל לאביהם שבשמים, ועוד זאת שגם פרעה את העם, פרעה איז מיטגעגאנגען מיט דעם עם, היינו שגם ניצוצים שנפלו שמה עלו אתם. וזהו ג"כ דיוק הלשון ואדרבה, היינו לא רק שהגוף אינו מעלים ומסתיר על הנשמה והיא נשארת במצבה כמו שאין העלם והסתר, אלא אדרבה שע"י ההעלם מתחלה, האדם מתחזק ביתרון כח. וזהו עיקר הכוונה כבריאת העולמות אתכפא ואתהפכא דהשטות דלעו"ז און דעם קאך פון גה"ב און עניני עולם — לקדושה. ואף שמבואר בכ"מ דעשיית המצוות הוא כדי להוסיף אורות באצי', הנה כבר נת' לעיל דהעצמי שבזה הוא בעוה"ז. וכמ"ש כ"ק אדמו"ר הצ"צ וכ"ק אדמו"ר מוהר"ש שהאורות כמו שהם באצי' הם כמונחים בקופסא, ולא זו בלבד שעיקר הגילוי, עיקר שכינה, הוא בעוה"ז, וכמשתל"ל מכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בארוכה פי' ענין עיקר שכינה, הנה עוד יותר מזה, מבאר כ"ק רבינו הזקן וכ"ה מכ"ק הרב המגיד, בפ"י מרז"ל דע מה למעלה ממך, דע אשר מה למעלה, כל הענינים שלמעלה, ממך ובך הדבר תלוי.

ג) וזהו ענין דהיושבת בגנים, הנשמות היושבות בג"ע התחתון ובג"ע העליון, באים להקשיב קולם דנש"י למטה דהכוונה בזה הוא, דגם הנשמות ג) כמו שהם למעלה קודם ירידתן בגוף, וגם אותן הנשמות שכבר היו בגוף, שיש בהם המעלה שמצד עבודת הגוף, כי בזמן היותן בגוף הנה ימים יוצרו ו) ולו אחד בהם, שהמשיכו האחד בהם והשלימו כל עבודתם דעל שם זה נקראים ישראל צבאות הוי' (כמבואר במאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר הנ"ל), דצבא יש ב' ג' פירושם: א' לשון חיל, היינו קבלת עול. ב' זמן קבוע היינו שבזמן הקבוע להם משלימים כל עבודתם. ג' לשון צביון דפירושו יופי, לא רק רצון כ"א יופי, הבא מפנימיות הכתר וגורם תענוג ה), שעש"ז נקראים צבאות הוי'. ובכ"ז הנה גם הם באים להקשיב לקולם של הנשמות המלוכשים בגופים, ואפילו אם עבודתם אינה עדיין בשלימות, לא בפ"י הא' דצבא חיל שענינו קבלת עול, לא בפ"י הב' דצבא זמן יומין שלימין ולא חסרין ו), ולא בפ"י הג' דצבא יופי, וכמו שמסיים בהמאמר דכאשר לומדים תורה ואינו מזכיר תנאים באופן לימוד

ג) ראה לקו"ת שה"ש סד"ה צאינה וראינה.

ד) ראה לקו"ת שם. וסי"פ שלח. ד"ה טוב לי וד"ה בידך אפקיד (בס' המאמרים — אידיש).

ה) ראה תו"ח ויצא ד"ה ורחל היתה פייא. לקו"ת ואתחנן כיאור וידעת ספ"ג ד"ה והחכמה תעוז תרס"ג.

ו) וז"ל רכז, א. ועיי"ב תו"א פ' חיי שרה ד"ה יפה שעה אחת.

היושבת בגנים, תשי"א

התורה, ומקיימים את המצוות, ואינו מזכיר תנאים באופן קיום המצוות, נהפך מקשר ושקר, שקר העולם, לקרש, עצי שטים עומדים ומחברים אור א"ס ב"ה עם העולם, אתהפכא מן הקצה אל הקצה, דהנה אחד מצירופי קרש הוא קשר. קשר דקדושה דענינו התקשרות. משא"כ בלעז"ז הרי לא תאמרון קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר ז, כי ענינם פירוד והתחלקות. אבל התקשרות דקדושה, הרי כולם נקראו חברים, חברים מקשיבים. שהנשמות כמו שהם למעלה, וגם הנשמות שכבר היו בגוף שיש בהם מעלת העבודה שמצד הגוף כי השלימו בעלמא דין כל עבודתם, בכל הג' פירושים של צבא הנ"ל, כולם באים להקשיב ולקבל קולם של הנשמות המלוכשים בגופים ואף שעדיין לא השלימו עבודתם, כי אף שהם נפוצים בגולה ורועים בגנים של אחרים, בכ"ז רייסט מען זיך אפ פון וועלט און מען נעמט מיט דעם גוף ונהי"ב ובאים בבתי כנסיות ובתי מדרשות וקוראין את השמע ועוסקין בתורה, שזה"ע מסירת נפש ממשח), און דאס פארמאגטמען נאָר אין עוה"ז, ולכן הנה חברים, גם הנשמות שבג"ע ט) מקשיבים לקולם, וגם הקב"ה אומר אני ופמליא שלי באים לשמוע בקולך. וזהו ימים יוצרו ולא, ולא כתיב ולו קרי י) שבעבודתם עבודת הנשמה בגוף, אין גוף און מיטן גוף, ממשיכים מלמעלה מן ההשתלשלות בלמטה מן ההשתלשלות, אחד בהם, שיהי' הוי' אחד ושמו אחד.

ז) ישע"י ת, יב. ועיין סנה' כו, א.

ח) ראה תניא ספמ"א.

ט) שייכות ב' הפי' בחברים : מלאכים, נשמות שבג"ע — מובנת ע"פ הידוע שבכדי שיעלו אותיות התורה והתפלה צ"ל הודככותם ע"י המלאכים דגפיה להון ומנשק להון (ראה זח"א כג, ב. זח"ב רא, ב. תו"א ד"ה גיח כו' מזוזה מימין. רד"ה צאינה וראינה ה'תשיח — קונטרס נח). ובשכר זה גם המלאכים מקשיבים (נתבאר בתורת שלום ס"ע פה ואילך). י) ראה תו"א רפ' לך לך.

לזכות
כ"ק אדמו"ר שליט"א